

Reivindiquem el dret dels infants a la participació social!

20 i 21 de novembre

Federació Catalana de l'Esplai | Fundesplai Fundació Catalana de l'Esplai

AMB veu I EN peu

1 PRESENTACIÓ +

2 OBJECTIUS +

3 ACTIVITATS +

4 EIX D'ANIMACIÓ +

5 ACCIÓ COL·LECTIVA I MANIFEST +

6 MATERIALS DE SUPORT A LES ACTIVITATS +

Una democràcia de qualitat necessita totes les veus, també la dels infants

Aquest **20 de novembre, Dia Universal dels Drets de la Infància**, reivindiquem **el dret dels infants a participar activament en la societat**.

Els infants formen part de la comunitat. Tenen coses a dir, propostes a fer i accions a impulsar per contribuir a millorar l'esplai, l'espai del migdia, l'escola, el barri, el poble o la ciutat.

Els articles 12 i 15 estableixen que els infants tenen dret a expressar les seves opinions, a ser escoltats i a associar-se per participar en la vida de la comunitat

Fes una ullada a la Convenció dels Drets de la Infància

Objectius educatius

1. Prendre **consciència dels drets dels infants** i del significat del Dia Universal dels Drets de la Infància.

2. Reconèixer el dret dels infants a **expressar les seves opinions i a participar activament en la comunitat.**

3. Descobrir que **la democràcia** no és una cosa que **existeix** sola, sinó que es construeix cada dia **gràcies a la participació i el compromís de moltes persones al llarg de la història.**

4. Animar els infants i joves a observar el seu entorn, **identificar allò que voldrien canviar** o millorar i **pensar propostes per fer-ho possible.**

Proposta d'activitats

1

Descobrim els drets de l'infant

Activitat inicial
3 a 11 anys

2

Gimcana "les petjades de la democràcia"

Activitat d'aprofundiment en els valors i drets de participació
de 6 a 11 anys

3

Cançons, pel·lis i revolucions

Dues propostes per aprofundir en els valors democràtics
de 12 a 17 anys

4

Acció col·lectiva i Manifest

Acte reivindicatiu pel dia de la celebració
totes les edats

Connexió amb l'eix d'animació

Per als centres que seguiu l'eix d'animació de ***La Salam i el prat de tothom***, us proposem presentar les activitats a partir d'aquesta història.

De fet, amb els infants d'educació infantil, la lectura o narració del conte pot esdevenir una activitat en si mateixa per apropar-los als drets dels infants.

Treballar els drets dels infants a través de la Salam ajuda a donar-los sentit i a connectar-los amb un relat que els infants ja senten com a propi.

Descobrim els drets dels infants

Activitat inicial, **infants de 3 a 11 anys**

Objectiu

Descobrir de manera lúdica alguns dels drets recollits a la Convenció sobre els Drets de l'Infant i reflexionar sobre com es concreten en la vida quotidiana.

Proposta per als infants de 3 a 7 anys:

Els infants rebran un **missatge de la Salam que els explica que ha amagat pel centre unes plomes molt especials**. Cada ploma els permetrà descobrir un dels drets dels infants. Els infants hauran de localitzar les 10 plomes, fer jocs molt senzills i reflexionar sobre què significa cada dret i per què és important.

Després de cada joc, descobrim una part del **pòster dels Drets de l'Infant.**

Proposta per als infants de 8 a 11 anys:

Els infants rebran la missió de trobar **10 ampolles amb missatges perduts** (petits rotlles de paper o recipients) amagades pel centre. Cada missatge està relacionat amb un dels drets dels infants i inclou una pregunta o un petit joc.

A mesura que recuperin les ampolles i superin les proves, descobriran els diferents drets i completaran el **pòster dels Drets de l'Infant**. L'objectiu és conèixer aquests drets, comprendre'n la importància i reflexionar sobre com es fan realitat en el dia a dia

.

Propostes de proves i jocs ràpids per descobrir els diferents drets.

Salut i vida

Llegeix diferents accions. Si són bones per a la salut, els infants fan un salt; si no ho són, s'ajupen.

Exemples:

- Dormir 5h cada dia.
- Menjar fruita.
- No rentar-se les mans.
- Fer esport.
- Està sempre enfadat/da.
- Etc.

Breu reflexió
Quines coses necessitem per créixer sans?

Pau i benestar

En cercle, cada infant expressa un valor que afavoreix la convivència (respecte, ajuda, escolta, amistat...). No es poden repetir.

Breu reflexió
Com ens sentim quan ens tracten bé?

Atenció especial

Els infants s'han de desplaçar d'un punt fins a un altre amb una restricció divertida (una mà a l'esquena, a peu coix, ulls tancats amb ajuda d'un company/a, etc.).

Breu reflexió
Per què algunes persones necessiten més suport que altres?

Entorn saludable

Es troben al terra targetes amb diferents accions.

- Reciclar.
- Llançar papers a terra.
- Estalviar aigua.
- Entrepà mig menjat.
- Etc.

Els infants les descobreixen i les mouen a una banda ("cuida") o a l'altra ("contamina"). Limiteu el temps a 1 minut.

Breu reflexió
Per què el medi ambient també afecta el nostre benestar?

Amor, comprensió i família

Amb un cabdell de llana, cada infant diu una persona que el cuida o acompanya. Es va creant una xarxa.

Breu reflexió
Qui us ajuda quan ho necessiteu? Com ens sentim quan ens cuiden? i quan cuidem?

Participació i llibertat

Mostra un objecte qualsevol (una pinça, un mocador, una cullera...). Cada infant ha de proposar un ús diferent per a l'objecte.

Breu reflexió
Com ens sentim quan les nostres idees són escoltades?

Educació, lleure i joc

Dos o tres infants del grup han de representar amb mímica un ofici, un esport, un emoció, etc. Els altres l'han d'endevinar.

Breu reflexió
Què aprenem quan juguem? Jugant també aprenem a comunicar-nos i entendre els altres.

Igualtat

Tothom fa un pas endavant quan comparteix una característica:

- Li agrada el bròquil.
- Té una mascota
- Ha sentit por alguna vegada.
- Li agrada jugar.
- Etc.

Breu reflexió
Compartim moltes coses encara que siguem diferents.

Protecció

Planteja situacions:

- T'has perdut.
- Algú et tracta malament.
- Tens por.
- Etc.

Han de dir ràpidament una persona o servei que els podria ajudar.

Breu reflexió
Tothom té algú a qui recórrer?

Identitat

Cada infant completa oralment aquesta frase:

- Em dic... i una cosa que em fa únic/a és...

Breu reflexió
Per què és important poder ser qui som?

Tancament de l'activitat

Quan els infants hagin descobert els 10 drets, proposeu-los que escullin aquell que consideren més important i expliquin per què.

A partir de les seves respostes, feu veure que tots els drets són necessaris i complementaris. No n'hi ha cap que sigui més important que els altres. Tots contribueixen a garantir el benestar, la protecció, la participació i el desenvolupament dels infants.

Conèixer-los és el primer pas per poder-los respectar i defensar.

I recordeu-los qque els drets dels infants són per a tots els nens i nenes d'arreu del món.

Gimcana "les petjades de la democràcia"

Activitat d'aprofundiment en els valors i drets de participació, **infants de 6 a 11 anys**

A través d'aquesta gimcana, els infants descobriran persones que han deixat empremta en la defensa de la llibertat, la igualtat i la justícia, i comprendran que la democràcia no només forma part de la història, sinó també de la vida quotidiana.

Al final, prendran consciència que ells i elles també poden deixar la seva petjada i contribuir a construir una societat millor.

Objectius

- Conèixer alguns **personatges històrics** que han contribuït a la **construcció de la democràcia i dels drets humans.**
- Promoure que els infants **identifiquin situacions del seu entorn** sobre les quals els agradaria incidir i **formulin propostes per millorar-les.**
- Afavorir el pas de la reflexió a l'acció, reconeixent els i**nfants com a agents actius de la comunitat.**

Missatge inicial

Els infants reben un missatge misteriós que actua com a **fil conductor de la gimcana**. En total, hauran de superar 5 proves.

Fa molt i molt de temps, diferents persones van ajudar a ***fer del món un lloc més just,*** *on tothom pogués ser escoltat i tractat amb igualtat.*

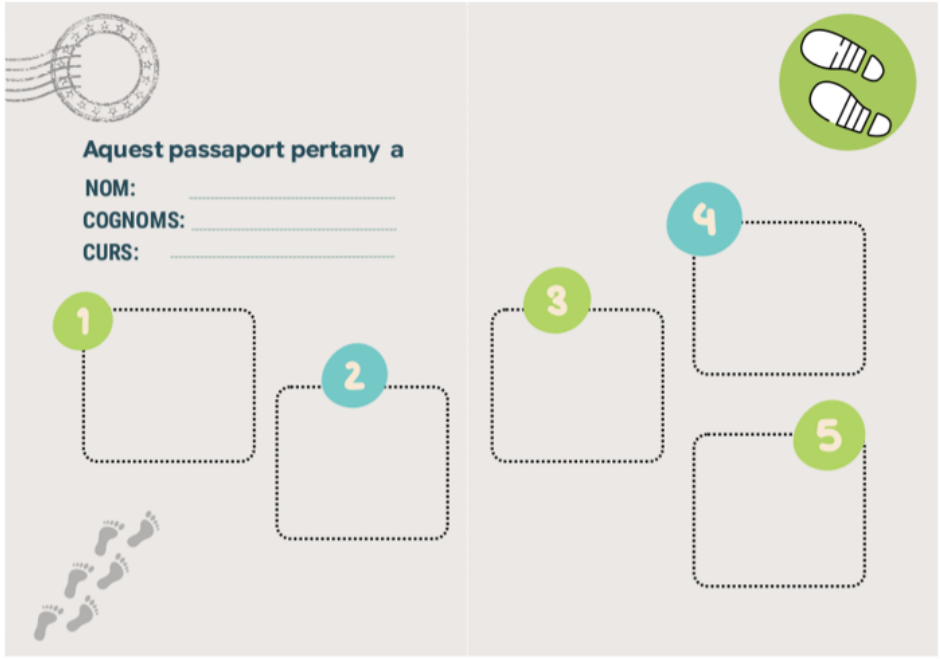
Però ***les seves petjades s'han escampat pel temps.***

Necessitem un equip de grans exploradores i exploradors que les recuperi.

Durant aquesta aventura coneixereu quatre persones molt especials. Cadascuna us proposarà una prova. Si la supereu, aconseguireu una petjada que us ajudarà a descobrir què significa viure en democràcia.

El passaport del temps

Cada equip rep un **passaport del temps** on anirà enganxant les petjades que aconsegueixi durant la gimcana.

Primera prova. 600 aC. La petjada de Clístenes

Qui va ser Clístenes?

Clístenes va ser **un polític d'Atenes** que va impulsar algunes de les primeres idees democràtiques. Va promoure que més ciutadans poguessin participar en les decisions de la ciutat, defensant que el govern no havia d'estar en mans de poques persones.

Tot i això, a l'Atenes antiga molts grups, com les dones, els esclaus i els estrangers, quedaven exclosos de la participació.

Adaptació per als infants de cicle inicial

Hola! Em dic Clístenes. Fa molt de temps vaig pensar que les coses importants no les havia de decidir una sola persona. Era millor parlar, escoltar i decidir entre tots i totes . Avui necessito la vostra ajuda.

Prova

Si haguéssiu de construir una ciutat des de zero, què hi posaríeu primer?

Els infants reben diferents **targetes amb elements d'una ciutat:** cases, una font d'aigua, un parc, una escola, un centre de salut, un teatre, un espai de joc, l'esplai, botigues...

Entre tots i totes han de decidir quines coses necessita primer la seva ciutat i ordenar-les.

No hi ha una resposta correcta. L'activitat consisteix precisament a expressar les diferents opinions, escoltar les dels altres, argumentar i prendre una decisió conjuntament.

La petjada que aconseguim és el valor de la PARTICIPACIÓ.

Quan escoltem els altres i decidim entre totes i tots, estem participant.

Segona prova. 1791. La reivindicació de l'Olympe de Gouges

Qui era l'Olympe de Gouges?

L'Olympe de Gouges va ser una **escriptora i pensadora francesa** que va viure durant la Revolució Francesa.

En aquella època moltes persones parlaven de llibertat i igualtat, però aquests drets sovint no incloïen les dones. Olympe va defensar que les dones també havien de tenir drets i poder participar en la societat
.
L'any 1791 va escriure la *Declaració dels Drets de la Dona i de la Ciutadana*, un text on reclamava que les dones fossin considerades ciutadanes amb els mateixos drets que els homes.

Adaptació per als infants de cicle inicial

Hola! Em dic Olympe. Vaig veure que moltes nenes i dones no podien fer les mateixes coses que els nens i els homes. Jo volia que tothom tingués els mateixos drets. M'ajudeu a recuperar-los?

Prova

L'Olympe de Gouges ens explica que les paraules més importants de la seva declaració han desaparegut i ens demana ajuda per a recuperar-les.

A través **d'uns jeroglífics,** els infants hauran de descobrir diferents drets: educació, jugar, tenir una llar, expressar opinions, respecte, etc.

La petjada que aconseguim és el valor de la IGUALTAT.

Tots els infants, siguem nenes o nens, tenim drets els mateixos drets, sense distinció.

Tercera prova. 1963. El somni de Martin Luther King Jr.

Qui era en Martin Luther King Jr.?

Martin Luther King Jr. va ser un **líder del moviment pels drets civils als Estats Units** durant els anys 50 i 60. En aquella època, moltes persones afroamericanes patien discriminació i no tenien els mateixos drets que altres ciutadans. Hi havia llocs on no podien anar als mateixos espais, escoles o serveis, i sovint se'ls tractava de manera injusta pel color de la seva pell.

Martin Luther King Jr. va defensar que totes les persones havien de ser tractades amb igualtat i respecte. Ho va fer mitjançant protestes pacífiques i discursos, especialment amb el seu f**amós discurs "I Have a Dream" l'any 1963.**

Adaptació per als infants de cicle inicial

Hola! Em dic Martin. Jo somiava un món on ningú fos tractat malament pel seu color de pell. El meu somni s'ha trencat en moltes peces. M'ajudeu a reconstruir-lo?

Prova

Martin Luther King Jr. somiava un món on totes les persones fossin tractades amb dignitat i sense discriminacions.

Però el seu somni s'ha trencat en moltes peces i demana als infants que l'ajudin a reconstruir-lo.

Per grups reben **peces d'un trencaclosques**. Per completar-lo caldrà que parlin, s'ajudin i col·laborin ja que les peces estaran barrejades entre els diferents grupets.

Quan el trencaclosques està complet apareix un missatge: "Totes les persones mereixen respecte"

La petjada que aconseguim és el valor del RESPECTE

Som diferents, però totes les persones mereixem el mateix respecte i les mateixes oportunitats.

Quarta prova. 2005. La lluita de la Nàdia Ghulam

Qui és la Nàdia Ghulam?

La **Nadia Ghulam** és una educadora i activista afganesa que, quan era petita, va viure una guerra molt dura al seu país. Per poder ajudar la seva família, durant 10 anys es va fer passar per un noi, ja que les nenes i les dones tenien prohibit estudiar i treballar.

Més endavant, l'any 2025 va venir a viure a Catalunya i des de l'aleshores organitza tallers i imparteix xerrades perquè més persones vulguin unir-ser per defensar la Pau i els Drets Humans arreu del món.

Adaptació per als infants de cicle inicial

Hola! Em dic Nadia i, quan era petita, vaig viure moments molt difícils al meu país. Però mai he deixat de somiar amb un món de Pau i en llibertat i sé que ho podem aconseguir si estem tots i totes juntes.

Prova

La Nadia ens recorda que, quan les persones col·laboren i s'ajuden, poden aconseguir coses que serien molt difícils de fer soles. Ara **posarem a prova la nostra capacitat de cooperar!**

Els infants, organitzats en petits grups i col·locats en rotllana, hauran de completar un recorregut d'obstacles sostenint uns palets (com els de gelat) únicament amb la punta dels dits.

Cada infant comparteix un palet amb el company o companya de la dreta i un altre amb el de l'esquerra, de manera que entre tots formen una gran cadena en equilibri. L'objectiu és avançar junts fins al final del recorregut sense que cap palet caigui a terra.

La petjada que aconseguim és el valor de la LLIBERTAT

La llibertat és important perquè ens permet expressar el que pensem, sentim i som sense por. Sempre respectant les altres persones.

Cinquena prova. 2026. El micròfon dels infants

Ha arribat el moment de deixar les nostres petjades. Per això, aquest 20 de novembre passen el micròfon als infants.

Prova

Creem un **espai amb un micròfon** i llancem dues preguntes als infants:

- Què canviaries del teu barri, poble o ciutat perquè fos un lloc millor per als infants?
- I què pots fer tu (infant) per ajudar a canviar-ho?

Cada infant o petit grup pot fer un dibuix o deixar-la escrita en una petjada (poden dibuixar la silueta de la seva sabata o peu per fer-la més significativa).

AMB TOTES LES PETJADES CREAREM UNA GRAN OBRA COL·LECTIVA

I, sempre que sigui possible, **podem fer un pas més i fer arribar les propostes dels infants a les persones, entitats o institucions de la comunitat que puguin escoltar-les**, donar-hi resposta o contribuir a fer-les realitat.

Cançons, pel·lis i revolucions

Dues propostes per aprofundir en els valors democràtics, **nois i noies de 12 a 17 anys**

Cine-fòrum. Posiciona't!

Objectiu

Reflexionar sobre els valors democràtics, els drets humans, la inclusió, la llibertat i els perills de l'autoritarisme a partir del cinema.

Desenvolupament

Escolliu una de les pel·lícules o curtmetratges proposats i prepareu una petita sessió de cinema. Podeu crear ambient amb entrades, cartells, crispetes o una decoració especial.

Visualitzeu la pel·lícula o el curtmetratge conjuntament i convideu els i les joves a fixar-se en els valors i dilemes que hi apareixen.

Feu un joc de posicionament "Estic d'acord / No estic d'acord", llegint diferents afirmacions relacionades amb la història perquè es moguin, es posicionin i argumentin les seves opinions.

Acabeu amb una breu posada en comú per compartir les reflexions i els aprenentatges sobre la democràcia, els drets i la participació.

Propostes de pel·lícules i curtmetratges

La Ola (Die Welle, 2008)

Basada en un experiment real, mostra com un professor intenta demostrar als seus alumnes que l'autoritarisme encara és possible en una democràcia moderna. És una excel·lent eina per reflexionar sobre el feixisme, la pressió del grup, el lideratge i el pensament crític.

The Wave (1981)

Mediometratge inspirat en el mateix experiment real que va donar origen a *La Ola*. Amb una durada molt més curta, és una bona opció quan no es disposa de temps per veure la versió del 2008.

El Circo de las Mariposas (The Butterfly Circus, 2009)

Curtmetratge protagonitzat per Nick Vujicic que explica la transformació d'un home que ha crescut envoltat d'humiliacions i menyspreu. La història mostra el suport de la comunitat poden canviar la manera com una persona es veu a si mateixa.

Persèpolis (Persepolis, 2007)

Relat autobiogràfic de Marjane Satrapi sobre la seva infància i joventut durant la Revolució Islàmica a l'Iran. Mostra com una dictadura afecta les llibertats individuals, la vida quotidiana i els drets de les persones.

El niño con el pijama de rayas (2008)

La història de l'amistat entre dos infants separats per la tanca d'un camp de concentració nazi. La pel·lícula permet reflexionar sobre els prejudicis, la discriminació i les conseqüències dels discursos d'odi.

Jojo Rabbit (2019)

Segueix un nen alemany educat en la propaganda nazi que, a poc a poc, comença a qüestionar les idees que li han inculcat. Una història que combina humor i crítica social per parlar de la manipulació ideològica i la importància de pensar per un mateix.

Cançons, pel·lis i revolucions

Dues propostes per aprofundir en els valors democràtics, **nois i noies de 12 a 17 anys**

La banda sonora de la democràcia

Objectiu

Descobrir com la música ha acompanyat al llarg del temps les lluites per la llibertat, la justícia, la igualtat i els drets humans.

Desenvolupament

Escolteu fragments de les cançons i, en petits grups, intenteu situar-les en una línia del temps, de la més antiga a la més recent. Un cop fetes les hipòtesis, descobriu-ne l'any de publicació, els autors i el context històric.

Joc dels valors. Col·loqueu cartells amb diferents valors democràtics per l'espai. Llegiu fragments de les cançons i demaneu als joves que es desplacin cap al valor que consideren que millor els representa.

Poseu-ho en comú compartint quina cançó els ha impactat més i què els inspira per construir una societat més justa, democràtica i inclusiva.

Acabeu l'activitat amb una pregunta oberta: si haguessis de triar una cançó per representar la democràcia, quina escolliries i per què?

Propostes de cançons

Bella Ciao

Origen popular italià, popularitzada durant la Resistència antifeixista a la Segona Guerra Mundial.

Cançó convertida en un símbol internacional de la lluita per la llibertat i contra l'opressió. Permet reflexionar sobre el compromís col·lectiu, la resistència davant les injustícies i la defensa de la democràcia.

Imagine - John Lennon (1971)

Una de les cançons més conegudes sobre la pau i la convivència. Convida a imaginar un món sense guerres, fronteres ni divisions i posa l'accent en allò que uneix les persones.

Girasoles - Rozalén (2017)

Una cançó que reivindica la bondat, l'empatia i les persones que treballen per fer del món un lloc millor. També posa en valor aquells que s'impliquen davant les injustícies i defensen els drets dels altres.

Volcans - Buhos (2018)

Parla de la força interior, les ganes de transformar les coses i la necessitat de no resignar-se. És una bona porta d'entrada per parlar de participació i de la capacitat de les persones per impulsar canvis.

Serem Ocells - Oques Grasses (2019)

Una cançó sobre la llibertat, la construcció del propi camí i el coratge de ser un mateix. Convida a reflexionar sobre la pressió social i la importància de pensar i actuar amb autonomia.

Acció col·lectiva i Manifest

Arriba el gran dia! divendres 20 o dissabte 21 de novembre

Acte reivindicatiu pel dia de la celebració **totes les edats**

Tres moments importants:

1. Gaudir de la **Gimcana "les petjades de la democràcia"**

2. Fer una **creació artística col·lectiva de "petjades" amb l'ajut de tots els nens i les nenes del centre** (forma part de la última prova de la gimcana)**.** Fer una foto i pujar-la a les xarxes etiquetant *@fundesplai, @fedesplai i #DretaLleure.*

2. Lectura col·lectiva del **manifest.**

El Manifest

Completeu el **requadre verd** amb les **idees i reivindicacions dels infants i joves** i animeu-los a:

- Llegir-lo públicament.
- Compartir-lo amb les famílies, la comunitat, el professorat, les xarxes.
- A enviar-lo als consells d'infants i a les autoritats locals.

Materials de suport

Teniu accés a una carpeta drive on trobareu el material següent:

1. El missatge de la Salam. Activitat "Descobrim els drets".
2. Pòster els Drets de l'Infant.
3. Material imprimible i de suport per al desenvolupament de la Gimana "les petjades de la democràcia.
4. El Manifest.
5. Cartes per informar les famílies i el municipi sobre l'activitat.

#DretalLLeure 2026